

INNEHÅLL

Sammanfattning	1
Delbranscher	2
Behov av arbetskraft	4
Kapacitetsutnyttjande	4

TABELLER

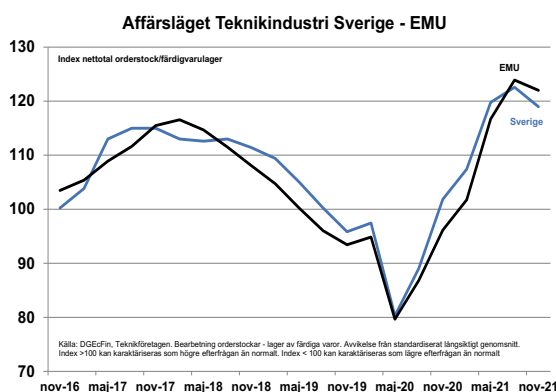
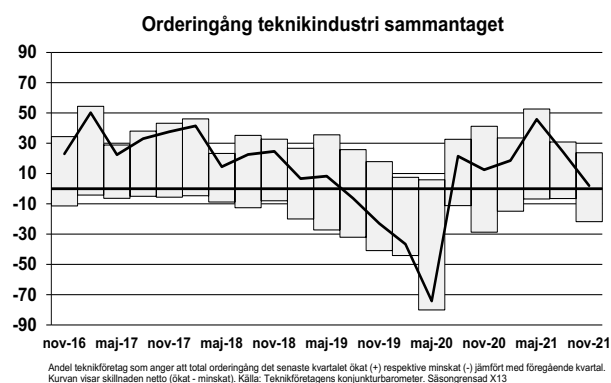
Orderingång	5
Behov av arbetskraft/ kapacitetsutnyttjande	6

Ett svagare och fortsatt ansträngt affärläge

Affärläget för teknikindustri i Sverige försvagas något under årets sista kvartal. Sammantaget ökar inte orderingången i samma höga omfattning som de två närmast föregående kvartalen. Precis som tidigare möter företagen fortsatta störningar i leveranser av insatsvaror. Affärläget som tidigare varit starkt för maskinindustrin har mattats av. Därutöver minskar orderingången mellan tredje och fjärde kvartalet för transportmedelsindustrin. Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande minskar återigen något. Efterfrågan på arbetskraft som alltid följer det allmänna affärläget med eftersläpning ökar däremot jämfört med tredje kvartalet.

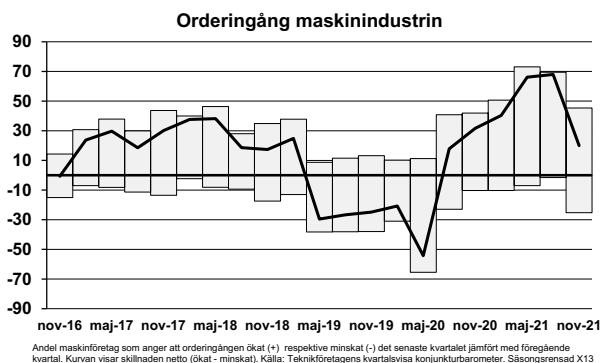
Orderingången ökar marginellt jämfört med tredje kvartalet för teknikindustri sammantaget. Index över företagens bedömning av storleken på orderstocken är dock kvar på en hög nivå. I normala fall innebär detta en ökad produktionsnivå i närtid. Fortsatta störningar i leveranser av insats- eller andra förbrukningsvaror gör att så nödvändigtvis inte behöver bli fallet samtidigt som risken för annullering av order ökar. Nettotalet för orderingången sammantaget (andel som ökar minus andel som minskar) ökar inte jämfört med föregående kvartal för någon delbransch i teknikindustri. Positivt är att ett starkt affärläge inte förändrats exceptionellt mycket för leverantörer till bygg- och anläggningssektorn samtidigt som fortsatt återhämtning för leverantörer till elektroindustrin.

Det sammantagna utfallet för index för affärläget har avtagit från en hög nivå vilket också är fallet för teknikindustri i Euroområdet. Internationella förädlingskedjor och att Euroområdet är ett av våra största marknadsområden medför att utfallet vanligtvis går hand i hand.

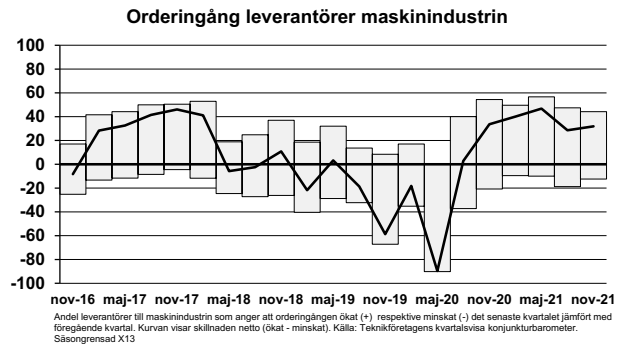
Maskinindustri

Affärsläget för maskinindustrin visar en avmattning under årets sista kvartal. Uppsvinget efter fjolåret har nu gått in i ett lugnare skede vilket oavsett Corona är brukligt i denna cykliska bransch. Orderingen avtar såväl från exportmarknaden som från Sverige. För den största delbranschen eller maskiner för tillverkningsindustri, metall- och mineralutvinning samt anläggningssektorn (SNI 289) minskar orderingen efter ett exceptionellt uppsving med start tredje kvartalet i fjol. Däremot är efterfrågan fortsatt bra för maskiner för lyft-och varuhantering, motordrivna verktyg, kyla och ventilation med mera. (SNI 282). För delbranschen för mekanisk kraft som motorer, pumpar, lager och hydraulik, (SNI281) ökar visserligen orderingen men i klart lägre omfattning än föregående kvartal. Index för storleken på orderstocken för maskinindustrin sammantaget ligger fortsatt över historiskt genomsnitt.

Leverantörer maskinindustri

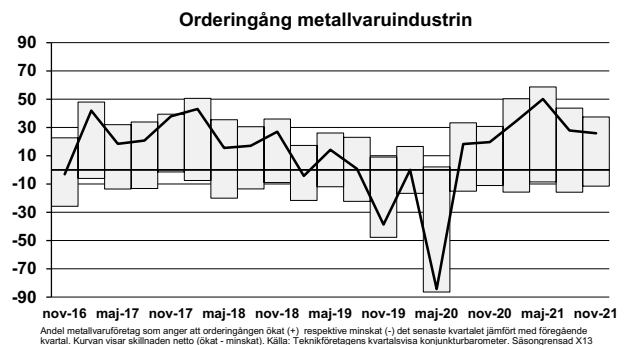
Orderingen ökar i stort sett i samma omfattning för leverantörer till maskinindustrin som föregående kvartal. Men med jämförelsevis bra ordergång de senaste kvartalen anser företagen att orderstocken är klart högre än normalt. Index för storleken för orderstocken hamnar på höga 119,2 (normalläge=100). Lager av färdiga komponenter som reducerades kraftigt tredje kvartalet har nu återigen börjat öka något.

Metallvaruindustri

Orderingen för metallvaruindustrin ökar också i ungefär samma omfattning som föregående kvartal. Detta kvartal har efterfrågan från exportmarknaden förbättrats något, medan det omvända gäller för efterfrågan från Sverige. Delbranschen specialiserad på omformning, yt- och värmebehandling med mera (SNI255-256) visar likt metallvaruindustrin sammantaget en orderingång som ökar i samma omfattning som föregående kvartal.

Konjunkturtypiskt efter ett drygt halvår av omfattande hög orderingång är att index för storleken på orderstocken för metallvaruindustrin sammantaget är på fortsatt oförändrad hög nivå.

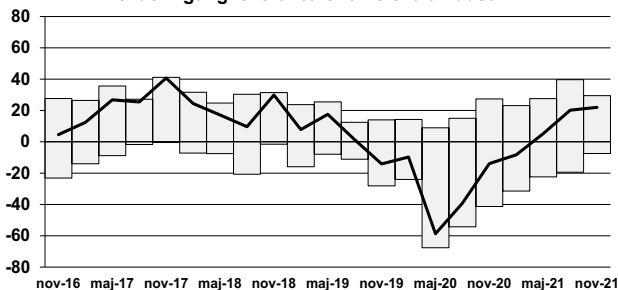
Elteknik/Instrument

Efterfrågan har återigen förbättrats för leverantörer till elteknisk industri och orderingen ökar i lite högre omfattning än under tredje kvartalet. Företagens rapportering för orderstocken ligger på en mycket hög nivå efter att ha nått all-time low tredje kvartalet i fjol.

Med få undantag fick inte internationella virusproblem i fjol någon större negativ inverkan på efterfrågan för instrument

och medicinteknik. De två föregående kvartalen i år var inledningen till en avtagande ökning i ordergång. Nu rapporteras en omfattande minskning i ordergång och följaktligen ett ökat missnöje med storleken på orderstocken. Ordergången är i allmänhet ständigt volatil för tillverkare av elmaskiner och elapparatur. Detta kvartal rapporteras en fortsatt ökad ordergång men i något dämpad omfattning jämfört med föregående kvartal. Bedömningen rörande orderstockens storlek anses vara något högre än normalindex 100 även detta kvartal efter mycket låg nivå första halvåret i år.

Ordergång leverantörer till elektroindustri

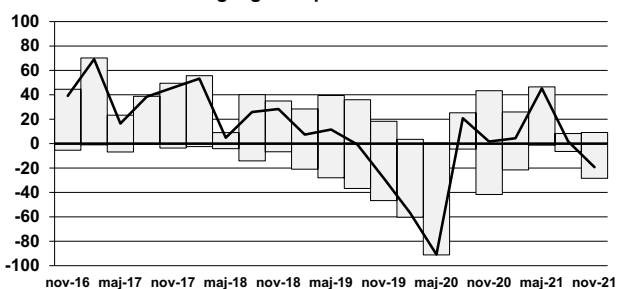

Andel leverantörer till elektroindustrin som anger att ordergången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsgrensad X13

Transportmedelsindustri

Ordergången minskar under fjärde kvartalet för transportmedelsindustrin. Såväl exportorder som order från Sverige minskar. Ordergången sammantaget har varit påfallande volatil sedan återhämtningen inleddes för drygt ett år sedan. Detta är en återspeglning av den osäkerhet som råder på marknaden för främst motorfordon vad gäller att kunna leverera i rimlig tid enligt kundens specifikationer och om välbekanta komponentstörningar. Trots volatil ordergång är företagen mer än nöjda med storleken på orderstocken. Index ligger kvar på höga nivåer eller klart över genomsnittet index 100.

Ordergång transportmedelsindustri

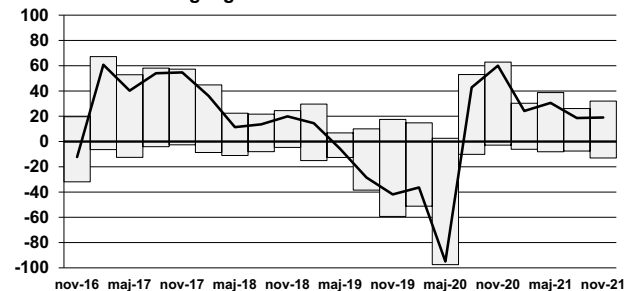

Andel transportmedelsföretag som anger att ordergången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsgrensad X13

Leverantörer fordonsindustri

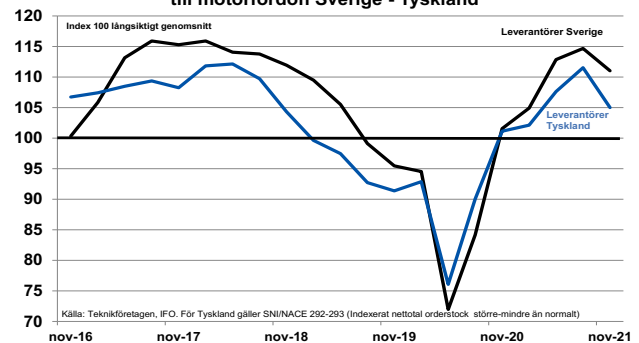
Ordergången för leverantörer till fordonsindustrin ökar i stort sett i samma omfattning som föregående kvartal. Ordergången må öka måttligt, men brist på komponenter och höga priser på insatsvaror gör affärsituationen besvärlig. Även här går affärsläget i denna internationella bransch hand i hand med andra länder, inte minst leverantörer i Tyskland. Orderstocken visar förvisso ett högre utfall än normalt, men har avtagit sedan föregående kvartal. Precis som för sluttillverkare handlar det om att komponentbrist och höga insatsvarukostnader och eventuell annullering av order inte knäcker affärsläget ytterligare framöver.

Ordergång leverantörer till fordonsindustrin

Andel leverantörer till fordonsindustrin som anger att ordergången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsgrensad X13

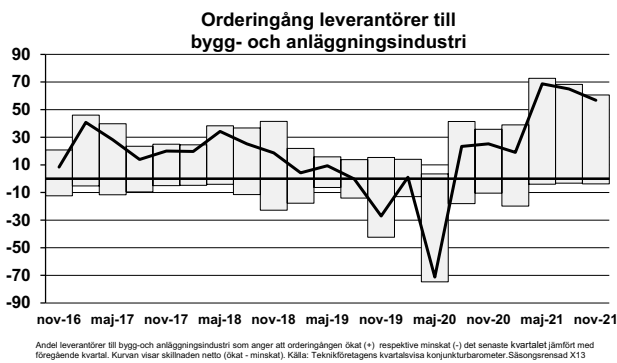
Orderstocken leverantörer till motorfordon Sverige - Tyskland

Källa: Teknikföretagen, IFO. För Tyskland gäller SNINACE 292-293 (Indexerat netttotal orderstock större-mindre än normalt)

Leverantörer byggindustri

Ordergången för leverantörer till byggindustri fortsätter att öka i hög omfattning även om den dämpats något. Order ökar såväl från export som från Sverige. Hög efterfrågan i Sverige kan naturligtvis förbytas till sin motsats om byggsektorn inte permanent kan säkerställa sina insatsvaror. Rapporteringen rörande storleken på orderstocken är fortsatt tillfredsställande men index föll tillbaka något efter den högsta nivån sedan 2006 föregående kvartal.

Behov av arbetskraft

Med relativt stor tillfredsställelse vad gäller storleken på orderstocken är det inte förvånande att behovet av arbetskraft har ökat sammantaget. Det är dock viktigt att ha i åtanke att behov av arbetskraft utöver strukturella skäl släpar efter det allmänna konjunkturläget. Kvartalets sammantagna utfall visar att 43 procent av företagen har behov av arbetskraft jämfört med 37 procent föregående kvartal.

Under fjärde kvartalet redovisar 45 procent av företagen i teknikindustri brist på yrkesarbetare jämfört med 38 procent föregående kvartal. Vi måste backa till högkonjunkturen 2018 för att hitta en andel större än 40 procent.

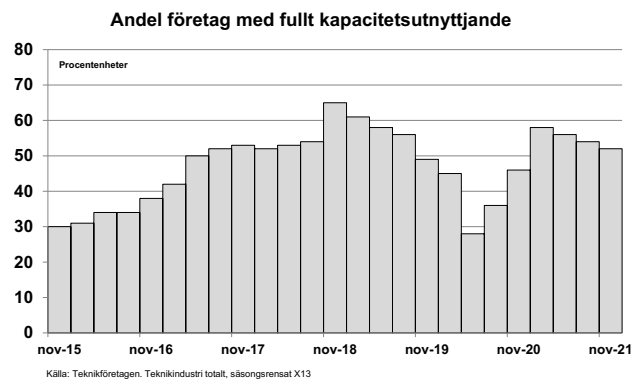
Bristen på yrkesarbetare ökar i samtliga delbranscher, främst i transportmedelsindustrin från en tillfällig tillbakagång under föregående kvartal. Även samtliga grupper av leverantörer redovisar ökad brist i varierande grad.

Även behovet av tekniker/ingenjörer ökar. Andelen företag som rapporterar brist uppgår sammantaget till fyra av tio företag jämfört 35 procent under andra kvartalet i år.

Behovet har dock minskat för transportmedelsindustrin jämfört med föregående kvartal. Det gäller också för instrumentindustrin. Ett klart ökat behov rapporterar dock leverantörer till fordonsindustrin. Trots ett bättre affärläge för dessa leverantörer jämfört med tidigare är de också inne i en omfattande teknikomställning. Det ökade behovet har också i någon mån en strukturell orsak.

Kapacitetsutnyttjande

För tredje kvartalet i rad minskar andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande något. Den uppgår till 52 procent av företagen mot 54 procent föregående kvartal. I samtliga delbranscher minskar utnyttjandet i varierande grad. Transportmedelsindustrin visar föga förvånande en ganska stor nedgång, likaså tillverkare av elteknik/elmaskiner. I övrigt är det små negativa förändringar. För olika grupper av leverantörer minskar utnyttjandet mest för leverantörer till fordonsindustrin. Leverantörer till elektroindustrin är den enda gruppen av delbranscher och leverantörer där utnyttjandet ökar. Här har också orderingången tilltagit det senaste kvartalet.

Orderingång	Säsongrensad X13	Sverige	Ökat	Oför- ändrat	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför- ändrat	Minskat	Netto
	Bransch	Andel av försäljning					Andel av försäljning				
aug-21	Metallvaruindustri		53	40	7	46		34	41	25	9
nov-21		<u>51%</u>	35	52	13	22	<u>49%</u>	40	50	10	30
aug-21	varav metallbearbetning		47	42	11	36		24	66	10	14
nov-21		<u>69%</u>	51	38	11	40	<u>31%</u>	16	78	6	10
aug-21	Maskinindustri		58	38	4	54		72	27	1	71
nov-21		<u>23%</u>	42	46	12	30	<u>77%</u>	46	26	28	18
aug-21	Leverantörer maskinindustri		45	47	8	37		49	25	26	23
nov-21		<u>37%</u>	48	39	13	35	<u>63%</u>	42	46	12	30
aug-21	Leverantörer elektroindustri		40	42	18	22		39	39	22	17
nov-21		<u>53%</u>	35	62	3	32	<u>47%</u>	24	64	12	12
aug-21	Instrumentindustri		14	78	8	6		13	86	1	12
nov-21		<u>5%</u>	11	82	7	4	<u>95%</u>	21	19	60	-39
aug-21	Transportmedel		15	50	35	-20		7	92	1	6
nov-21		<u>15%</u>	21	37	42	-21	<u>85%</u>	7	67	26	-19
aug-21	Leverantörer fordonsindustri		28	67	5	23		25	66	9	16
nov-21		<u>39%</u>	29	61	10	19	<u>61%</u>	34	51	15	19
aug-21	Lev. till bygg o anläggning		54	40	6	48		75	23	2	73
nov-21		<u>40%</u>	48	47	5	43	<u>60%</u>	69	28	3	66
aug-21	Teknikföretag totalt		34	50	16	18		30	66	4	26
nov-21		<u>20%</u>	34	45	21	13	<u>80%</u>	21	57	22	-1
aug-21	Teknikföretag leverantörer totalt		41	52	7	34		49	43	8	41
nov-21		<u>39%</u>	39	51	10	29	<u>61%</u>	38	53	9	29
aug-21	0-74 anställda		55	37	8	47		41	48	11	30
nov-21		<u>59%</u>	45	43	12	33	<u>41%</u>	42	48	10	32
aug-21	75-150 anställda		40	50	10	30		43	44	13	30
nov-21		<u>52%</u>	36	57	7	29	<u>48%</u>	53	46	1	52
aug-21	151-500 anställda		43	47	10	33		51	37	12	39
nov-21		<u>34%</u>	34	57	9	25	<u>66%</u>	47	41	12	35
aug-21	501- anställda		27	53	20	7		20	60	20	0
nov-21		<u>14%</u>	22	43	35	-13	<u>86%</u>	15	58	27	-12

Andel företag procentenheter	Brist		Brist		Fullt	
	Yrkes-		Tekniker		kapacitets-	
Säsongrensad X13	arbetare		Ingenjörer		utnyttjande	
	aug-21	nov-21	aug-21	nov-21	aug-21	nov-21
Metallvaruindustri	50	54	25	31	51	49
Maskinindustri	38	46	41	46	65	64
Lev.Maskinindustri	50	59	28	32	59	57
Elmaskiner	27	34	43	46	53	41
Lev.Elektronindustri	28	37	40	40	41	44
Instrumentindustri	30	33	52	49	72	68
Transportmedel	31	40	32	30	53	45
Lev.Fordonsindustri	40	47	32	48	52	42
Teknikindustri tot.	38	45	35	40	54	52

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Mats Kinnwall, Chefekonom 08-782 08 46, mats.kinnwall@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, Ekonom 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen